

I. Miután nem lehet védő, aki az ügyben mint bíró járt el, nem járhat el az ügyben védőként az az ügyvéd, aki korábban a másodfokú bíróság tanácsának tagjaként az ügyet érdemben tárgyaló elsőfokú bíróság bírójának kizárására irányuló indítvány elbírálásában vett részt; a törvény a védő kizárása vonatkozó szabályban nem tesz különbséget az ügy érdemében eljáró és azon bíró között, aki nem az ügydöntő határozat meghozatalában vesz részt [Be. 45. § (1) bek. b) pont].

II. Kötelező védelem esetén az olyan védő jelenlétében megtartott tárgyalás, aki a terhelt védelmét nem láthatná el, megvalósítja a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést. A másodfokú eljárásra vonatkozó törvényi rendelkezésekre figyelemmel ez irányadó a másodfokú nyilvános ülésre is. Akkor azonban, ha a kizárt védő mellett a terhelt védelmét egyidejűleg más védő is ellátja, aki a nyilvános ülésen jelen is van, ez az eljárási szabálysértés nem valósul meg [Be. 46. §, 345. §, 361. § (3) bek., 362. § (1) bek., Be. 373. § (1) bek. II. d) pont].

III. A kizárt védőnek a bíróságra eljuttatott beadványa nyilvánvalóan érdemi védői tevékenység. Akkor azonban, ha a terheltnek van másik – nem kizárt – védője is, ezzel a kötelező védelemre vonatkozó szabály nem sérül [Be. 46. §, 50. § (1) bek. b) és d) pont, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 5. § (1) bek. b) pont].

[1]A törvényszék a 2013. október 31. napján kihirdetett ítéletével a II. r. terheltet bűnösnek mondta ki tártettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében [Btk. 160. § (1) bek.] és 2 rendbeli rongálás büntettében [Btk. 371. § (3) bek. a) pont], ezért öt halmazati büntetésül három év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és három év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Emellett terhelt-társaival egyetemlegesen kötelezte a magánfelek részére kártérítés és az ezek után járó illeték megfizetésére, valamint rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] A többszörösen megismételt eljárásban a kétirányú fellebbezések alapján eljáró ítélőtábla a 2016. március 16. napján meghozott ítéletével az elsőfokú határozatot a II. r. terhelt tekintetében megváltoztatva a terhére megállapított 2 rendbeli rongálás büntettét tártettesként elkövetettnek minősítette, halmazati büntetését öt év szabadságvesztésre és öt év közügyektől eltiltásra súlyosította, a polgári jogi igényekkel és a le nem rótt illetékek megfizetésével kapcsolatos rendelkezéseket mellőzte, valamint pontosította a bűnügyi

költség viselésére vonatkozó rendelkezéseket. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. r. terheltre vonatkozó részében helybenhagyta.

- [3] Az ítéletábra jogerős határozata ellen a II. r. terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyet a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjára hivatkozva a 373. § (1) bekezdés II. d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértésre alapított.
- [4] Indítványában kifejtette, hogy a megismételt másodfokú eljárásban a II. r. terhelt védelmében kizárt védő járt el, mivel az egyik meghatalmazott védő – dr. K. S. ügyvéd – korábban az ítéletábra tanácselnökeként részt vett az ügyben az ítéletábra egy végzésének meghozatalában, amelyben az ítéletábra kizárta az első fokon eljáró törvényszék egyik bíróját az ügy elbírálásából, ugyanakkor megtagadta a többi törvényszéki (korábbi elnevezése szerint megyei) bíró kizárását.
- [5] Erre figyelemmel azt indítványozta, hogy a Kúria a támadott másodfokú határozatot helyezze hatályon kívül és utasítsa az ítéletábrát új eljárásra, egyben függessze fel védencével szemben a szabadságvesztés végrehajtását.
- [6] Utalt arra is, hogy a másodfokú határozat írásba foglalását és megismerését követően anyagi jogszabálysértésre alapozott felülvizsgálati indítványt is elő kíván terjesztetni, ilyen indítvány, illetve kiegészítés azonban a Kúriára a tanácsülésig nem érkezett.
- [7] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.
- [8] Álláspontja szerint a harmadszor megismételt másodfokú eljárásban az ítéletábra nem követte el a Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértést, mert a meghatalmazott védőként eljáró és az ítéletábrán korábban tanácselnökként szolgálatot teljesítő dr. K. S. mellett a II. r. terhelt védelmét dr. H. L. ügyvéd is ellátta, és az ítéletábra nem tartott olyan nyilvános ülést, amelyen a II. r. terhelt védelmében kizárólag dr. K. S. lett volna jelen, annak pedig nincs jelentősége, hogy dr. K. S.– kizárt védőként – a másodfokú eljárásban írásbeli indítványt szerkesztett.
- [9] Megítélése szerint emellett annak sem lett volna jelentősége, ha a határozathirdetésre elnapolt nyilvános ülésen egyedül dr. K. S. vett volna részt, mert a Be. 322. § (2) bekezdése szerint a határozat kihirdetésére elnapolt tárgyalás a védő távollétében is megtartható.
- [10] Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.
- [11] A Legfőbb Ügyészség indítványára a védő észrevételt tett, melyben korábbi érveit kiegészítve arra is hivatkozott, hogy a 2016. március 2. napjára kitűzött nyilvános ülésre dr. K. S. a saját aláírásával érdemi beadványt szerkesztett, és azt a nyilvános ülésen a II. r. terhelt egyedül jelen lévő védőjeként elő is adta. Ezért álláspontja szerint a hivatkozott

eljárási szabálysértés megvalósult.

- [12] A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozat felülvizsgálatát az indítvánnyal érintett terhelt tekintetében az indítványban meghatározott ok alapján végezte el.
- [13] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II.-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárás szabálysértéssel került sor.
- [14] A Be 373. § (1) bekezdés I. d) pontja szerint pedig a bíróság ítéletét hatályon kívül kell helyezni és az eljáró bíróságot új eljárásra kell utasítani, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény szerint kötelező.
- [15] Ebből az okból előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [16] A II. r. terhelt ellen a megyei főügyészség az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdésébe ütköző, társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérlete és 2 rendbeli, a 324. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás büntette miatt emelt vádat.
- [17] Az emberölés büntettének kísérletét a törvény öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, ezért a Be. 46. § a) pontja alapján az adott ügyben védő részvétele, a 242. § (1) bekezdés a) és b) pont alapján pedig a bírósági tárgyaláson a védő jelenléte kötelező volt.
- [18] A Be. XIV Fejezete szabályozza a másodfokú bírósági eljárást. Ezen belül a 345. § szerint a másodfokú eljárásban a bírósági eljárás általános szabályaira, a tárgyalás előkészítésére és az elsőfokú bírósági tárgyalásra vonatkozó rendelkezéseket a fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- [19] A 361. § (3) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban – kötelező védelem esetén – a nyilvános ülésre idézni kell a védőt. A 362. § (1) bekezdése szerint pedig a nyilvános ülés előkészítésére és megtartására a tárgyalásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
- [20] Így a II. r. terhelt elleni büntetőeljárásban az ítéletábra nyilvános ülésén a védő részvétele valóban kötelező volt.
- [21] A Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontja szerint pedig a bíróság ítéletét hatályon kívül kell helyezni és az eljáró bíróságot új eljárásra kell utasítani, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény szerint kötelező.

- [22] Az irányadó bírói gyakorlat alapján kötelező védelem esetén az olyan védő eljárása, aki a terhelt védelmét bármely okból nem láthatná el, megvalósítja ezt a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést.
- [23] A fent idézett – a másodfokú eljárásra vonatkozó – törvényi rendelkezésekre figyelemmel ez irányadó a másodfokú nyilvános ülésre is.
- [24] A Be. 45. § (1) bekezdésének b) pontja szerint nem lehet védő, aki az ügyben mint bíró járt el.
- [25] A másodfokú bíróság azon tanácsának tagjai, akik kizárólag az ügyet érdemben tárgyaló elsőfokú bíróság valamennyi bírójának kizárására irányuló indítvány elbírálásában vettek részt, nem az ügy érdemében jártak el. A törvény azonban az idézett – a védő kizárása vonatkozó – szabályban nem tesz különbséget az ügy érdemében eljáró bíró és azon bíró között, aki nem az ügydöntő határozat meghozatalában vesz részt.
- [26] Azaz a megismételt másodfokú eljárásban meghatalmazott védőként fellépő dr. K. S. valóban nem járhatott volna el védőként az adott ügyben, mivel korábban az első fokon eljáró bíróság bírójának kizárására vonatkozó indítvány elbírálásában bíróként részt vett.
- [27] A törvény szerint kizárt védő az iratoknak a másodfokú bíróságra érkezését (2016. január 25.) követően, 2016. február 3. napján csatolta ügyvédi meghatalmazását, amiben őt a II. r. terhelt megbízta védelmének ellátásával.
- [28] A terhelt vezető védője azonban továbbra is dr. H. L. maradt.
- [29] A másodfokú bíróság 2016. február 4. napján 2016. március 2. napjára nyilvános ülésre tűzött ki, és arra a II. r. terhelt meghatalmazott védőjeként dr. K. S.-t is megidézte.
- [30] Dr. K. S. védőként beadványt nyújtott be 2016. február 26. napján az ítéletáblára, majd a március 2-ára kitűzött nyilvános ülésen a II. r. terhelt védőjeként ő jelent meg.
- [31] A nyilvános ülés megtartására azonban nem került sor, mivel azon nem jelent meg az ügy III. r. terheltje és annak védője. A nyilvános ülést az ítéletábla elhalasztotta.
- [32] A 2016. március 16-i nyilvános ülésen pedig a II. r. terhelt védőként már dr. H. L. ügyvéd járt el, azon perbeszédet is tartott. Majd március 17-én, a határozat kihirdetésére elnapolt nyilvános ülésen a II. r. terhelt mindkét meghatalmazott védője jelen volt.
- [33] A kizárt védőnek a bíróságra eljuttatott beadványa nyilvánvalóan érdemi védői tevékenység [Be. 50. § (1) bek. b) és d) pont, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. tv. 5. § (1) bek. b) pont]. Miután azonban a terheltnek volt más – nem kizárt – védője is, ezzel a kötelező védelemre vonatkozó szabály nem sérült.

- [34] Emellett a Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontja szerinti, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés akkor követi el a bíróság, ha kizárt védő jelenlétében tart tárgyalást vagy nyilvános ülést.
- [35] A másodfokú bíróság pedig nem tartott olyan nyilvános ülést, amelyen a II. r. terhelt védelmében kizárt védő, azaz dr. K. S. járt csak el.
- [36] Minderre figyelemmel a Kúria az alaptalannak bizonyult felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.
- [37] Ennélfogva az indítványnak a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó részéről már döntenie sem kellett.

(Kúria Bfv. I. 1001/2016.)